

Να συνειδητοποιήσουμε την αμαρτωλότητά μας!

/ [Ορθόδοξη πίστη](#)

«Ότι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶν διὰ παντὸς» (Ψαλμ. 50,5)

Πριν από κάθε θεραπεία είναι απαραίτητη η διάγνωση. Χωρίς διάγνωση, κάθε θεραπευτική αγωγή ριψοκινδυνεύει τη ζωή μας. Αλλά η διάγνωση του γιατρού στηρίζεται κυρίως στην εξιστόρηση των συμπτωμάτων της αρρώστιας εκ μέρους του ασθενούς.

Και είναι απαραίτητο, προκειμένου να υποβληθεί κανείς στον κόπο της θεραπείας, να γνωρίζει πρώτο μεν ότι είναι άρρωστος κι έχει ανάγκη γιατρού και δεύτερο να είναι σε θέση να πει ποιο μέλος του σώματός του πάσχει, πού αισθάνεται ενοχλήσεις, ποίο είναι το μέγεθος και ο βαθμός των ενοχλήσεων, καθώς και κάθε

σύμπτωμα της αρρώστιας του. Αυτό αφ' ενός μεν διευκολύνει τον γιατρό, αφ' ετέρου δε οδηγεί στην κατάλληλη θεραπεία και γιατρεύει εύκολα και γρήγορα.

Αλλά και όταν οδηγούμεθα στο ιατρείο και το θεραπευτήριο της ψυχής, την ιερά δηλαδή Εξομολόγηση, πρέπει απαραίτητα να έχουμε κι εμείς γνώση των ψυχικών μας ασθενειών. Είναι ανάγκη να γνωρίζουμε λεπτομερώς την πνευματική μας κατάσταση. Να ξέρουμε σε ποια αμαρτήματα είμαστε ένοχοι, τι ελαττώματα και αδυναμίες έχουμε.

Πού και πώς έχουμε παραβεί τις εντολές του Θεού.

Ποια είναι η έκταση της αμαρτίας στην ψυχή μας. Δηλαδή να γνωρίζουμε ακριβώς την ηθική μας κατάσταση. Αν προσέλθουμε στο Μυστήριο χωρίς τις γνώσεις αυτές, μοιάζουμε με τον κουτοπόνηρο εκείνο χωρικό, ο οποίος ενώ επισκέφθηκε τον γιατρό για να ανακουφιστεί από τους πόνους, δεν του έλεγε πού ακριβώς πονάει, για να δοκιμάσει, όπως πίστευε, την πείρα και τις γνώσεις του γιατρού. Οι σχετικές ερωτήσεις του τον έκαναν να αμφιβάλλει για την ικανότητα του γιατρού να κάνει μόνος του, αμέσως και χωρίς τη βοήθεια του χωρικού, τη διάγνωση!

Κάτι παρόμοιο συμβαίνει και στην ιερά Εξομολόγηση. Είναι λυπηρό αυτό που αρκετές φορές γίνεται στη διάρκειά της: Αδιαφώτιστοι, συνήθως, χριστιανοί πηγαίνουν, από συνήθεια ίσως, στον πνευματικό και μάλιστα κατά τις παραμονές των μεγάλων εορτών και δεν του λένε σε τί φταίνε, αλλά περιμένουν να τους κάνει ερωτήσεις ο Εξομολόγος. Όχι σπάνια, μάλιστα, φτάνουν στο σημείο να εξαναγκάζουν τον Ιερέα, να τους βγάζει με το «τσιγκέλι» την ομολογία ενοχής.

Αυτό όμως δεν είναι Εξομολόγηση, είναι μάλλον ανάκριση. Βέβαια δεν υποστηρίζουμε ότι πρέπει να καταργηθούν οι ερωτήσεις του εξομολόγου. Όχι. Θα χρειαστεί κάποτε ο Πνευματικός να κάνει ερωτήσεις για να βοηθήσει τον εξομολογούμενο και μάλιστα όταν αυτός είναι αδιαφώτιστος ή δυσκολεύεται να ομολογήσει όλες τις αμαρτίες του. Αλλά το τέλειο είναι να ομολογεί μόνος του ο εξομολογούμενος τα αμαρτήματά του, με ειλικρίνεια και τόλμη. Αυτό, και συναίσθηση αποδεικνύει και τον εξομολόγο διευκολύνει και τον Μυστήριο τιμά.

Πώς όμως θα ομολογήσει κανείς τα πταίσματα και τις αμαρτίες του, αν προηγουμένως δε τις γνωρίζει; Πώς θα νιώσει συντριβή για κάτι που αγνοεί; Πώς θα ζητήσει το έλεος του Θεού, αφού δεν πιστεύει ότι Τον παρόργισε; Και πώς θα πάρει την απόφαση να μην επαναλάβει το σφάλμα που δεν γνωρίζει ότι διέπραξε; Ναι, ας μην τρέχουμε αυταπάτες: Εξομολόγηση χωρίς πλήρη γνώση της εσωτερικής μας κατάστασης, είναι νόθος, όχι γνήσια, όχι θεάρεστη.

Διότι, όπως τονίσαμε και στα προηγούμενα κεφάλαια, δεν νοείται Εξομολόγηση

χωρίς μετάνοια. Μετάνοια δε χωρίς γνώση της αμαρτωλότητάς μας είναι αδιανόητα.

Αλλά πώς θα αποκτήσει ο χριστιανός αυτή τη γνώση; Να ένα σημείο στο οποίο πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα. Είναι ζήτημα σοβαρό κι απ' αυτό εξαρτάται και η επιτυχία μας στο Μυστήριο της ιεράς Εξομολογήσεως. Και το μέσο για απόκτηση της αυτογνωσίας μας είναι ένα: Το να εξετάζει κανείς τον εαυτό του με το φως του Ευαγγελίου, να καθρεπτίσει τη συνείδησή του και να ελέγξει το εσωτερικό του. Με την αντικειμενική και προσεκτική αυτοεξέταση θα μπορέσει ο χριστιανός να γνωρίσει το εγώ του, να λάβει γνώση των αμαρτιών του και των άλλων αδύνατων σημείων του χαρακτήρα του.

Αυτή, όμως, η αυτοεξέταση και αυτοανάκριση δεν είναι κάτι το εύκολο. Έχει τις δυσκολίες της. Και τα αποτελέσματά της εξαρτώνται από τον βαθμό γνώσης του θελήματος του Θεού που έχουμε. Ένας που αγνοεί το νόμο του Θεού, που είναι θρησκευτικώς ακαλλιέργητος, που η ψυχή του είναι χέρσα γη και δεν έχει ποτισθεί από τη βροχή της θείας Χάριτος, κι επομένως δεν γνωρίζει τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντά του, δεν θα μπορέσει ποτέ να λάβει σαφή και ολοκληρωμένη γνώση των σφαλμάτων του. Πολλές πράξεις του κι ενέργειες που προσκρούουν στο θέλημα του Θεού θα τις βλέπει καλές και θεάρεστες. Θα θεωρεί τον εαυτό του αθώο, αφού δεν θα έχει ιδέα από τις εντολές του Κυρίου. Ανάλογα με τη θρησκευτική μας καλλιέργεια και γνώση και πρόοδο, είναι και τα αποτελέσματα της αυτοκριτικής μας.

Πολύ συχνά συναντούμε στη ζωή μας τέτοιους ανθρώπους. Έχουν ελαφριά, όπως λένε, τη συνείδηση, διότι ούτε σκότωσαν, ούτε έκλεψαν, ούτε ψέματα είπαν στα δικαστήρια, ούτε όρκους καταπάτησαν, ούτε έβλαψαν κανέναν. Λες και ο ηθικός νόμος περιορίζεται μόνο σ' αυτά, τα κάπως χονδρικά αμαρτήματα. Αυτοί πιστεύουν ότι στις εντολές του Θεού περιλαμβάνονται μόνο ορισμένες απαγορεύσεις. Και αγνοούν ότι ο νόμος του Θεού είναι νόμος ηθικής τελείωσης του ανθρώπου. Ότι είναι κανόνας ζωής και πυξίδα που οφείλει να οδηγεί, ακόμη και στις λεπτομέρειές του, το σκάφος της ζωής μας. Και από λεπτομέρειες είναι γεμάτη η ζωή του καθενός μας. Μήπως άλλωστε πολλές μαζί λεπτομέρειες δεν συνιστούν τα σπουδαιότερα από τα σφάλματά μας;...

... Αλλά πώς θα διαγνώσει όλα αυτά τα σφάλματα, πώς θα αντιληφθεί τα συμπτώματά τους, όταν αγνοεί το νόμο του Θεού; Πώς θα διαφωτισθεί όταν δεν γνωρίζει το φως του Ευαγγελίου; Μέγιστο δυστυχώς μειονέκτημα των Ελλήνων είναι η άγνοια του Ευαγγελίου. Τόσα άλλα πράγματα καθημερινώς διαβάζουμε: εφημερίδες, περιοδικά, μυθιστορήματα, βιβλία διάφορα. Το Ευαγγέλιο, το βιβλίο των βιβλίων, το έχουμε περιφρονημένο ή στο ..εικονοστάσι. Έτσι παρουσιάζουμε

το θλιβερό φαινόμενο να ζουν πολλοί στα τυφλά, χωρίς φως, χωρίς οδηγό. Να ζουν χαμηλή και άσκοπη ζωή. Χωρίς ευγενικές και άγιες επιδιώξεις. Χωρίς πτήσεις πνευματικές και άγιες επιδιώξεις. Ξένοι προς την «βίωσιν του αγίου», που είναι ο σκοπός της παρουσίας μας πάνω στη γη. Μόνη καθημερινή φροντίδα το φαγητό, το επάγγελμα, το χρήμα, η διασκέδαση. Τίποτε το ανώτερο, το μεταφυσικό, το πνευματικό. Μόνον ό,τι ικανοποιεί τη σάρκα, την ύλη, τη ματαιότητα. Κι όμως! Ο άνθρωπος δεν πλάστηκε μόνο για τη γη, για τα φθαρτά, τα προσωρινά και τα μάταια. Πλάστηκε για τον ουρανό, την αιώνια πατρίδα του, για το μέλλον το παντοτινό. Κι όμως, τόσοι πολλοί στους καιρούς μας, γι' αυτά τα παροδικά και γήινα μόνο ζουν, γι' αυτά και μόνο αναπνέουν.

Πώς, λοιπόν, άνθρωποι μ' αυτή τη νοοτροπία, την αρρωστημένη, την ξένη προς κάθε σκίρτημα ιερό, είναι δυνατόν να έχουν ακριβή γνώση των ασχημιών της ψυχής τους, των παρεκτροπών της ζωής; Κι αν ακόμη θελήσουν να ερευνήσουν κάπως τον εαυτό τους, πάλι αθώο θα τον βρουν, αφού λείπει από μέσα τους το ζωηφόρο φως του Ευαγγελίου, που φωτίζει και τις πλέον ελάχιστες πτυχές και τις πλέον απρόσιτες γωνίες του μυστηριώδους είναι μας...

Από το βιβλίο: «Μετάνοια και Εξομολόγηση»

Μητροπολίτου πρ. Πειραιώς Καλλινίκου Καρουσού

Πηγή: askitikon.eu